

Cserebere, utazások és falmászás

Jubileumi sibirze a Marson

Több százan látogattak ki szombaton a szegedi Mars térre. A MÁV Rt. területi igazgatósága szervezte tizedik sibirzen és karácsonyi vásáron tíz utazási iroda és több sportfelszereléseket forgalmazó üzlet kínálatából válogathattak az érdeklődők. A látogatók nagyobb részét az árak egy kicsit elijesztették ugyan a nagy utazástól, de megpróbálták a szervezők kárpótolni őket különféle műsorokkal.

Oszták, lengyel és szlovák sítérek, használt, illetve új lécek, valamint számos program – ezek várták azokat, akik szombaton az eső ellenére elsétáltak a szegedi Mars térre. Az „U” pavilonban a MÁV Rt. területi igazgatósága immáron tizedik alkalommal rendezte meg sibirzét és karácsonyi vásárát.

Kilenc szegedi utazási iroda és a lengyel nemzeti idegenforgalmi képviselői ajánlatai között válogathattak az utazni vágyók. Az egyik utazási iroda képviselője szerint az embereket visszatartja a kirándulástól a mostában történt buszbalesetek, illetve a különösen enyhe idő sem kedvez a síelésnek. A tél azért előbb-utóbb beköszönt, ezért már most érdemes körülnézni az utak között. – A fiamat és kis barátnőjét szeretném meglepni egy francia vagy egy osztrák síparadicsomba szóló utazással –

Egy-egy lécek kiválasztásánál elsősorban az ár a döntő. (Fotó: Karnok Csaba)

mondta a szegedi Németh Jánosné. A hölgy az árak láttán inkább úgy döntött, hogy egy jóval olcsóbb szlovák sítérré fizeti be a fiatalokat.

Egy négytagú családnak igen mélyen a pénztárcájába kell nyúlnia, ha egy hétig síelni óhajt külföldön. A szezon előtti, januári osztrák öt nap és négy éjszakai út például egy fő részére olyan 18 ezer forintba kerül naponta. Ehhez hozzájön még a mintegy 19 ezer forintos sibirlet,

a buszdíj, illetve a költőpénz.

– A sízés sajnos nem az átlagember sportja – vélte Ambrus Zoltán. A főiskolás fiú a csoporttársaival megy februárban Ukrajnába síelni. Régi léceit egy hatalmas bukásnál még tavaly eltörte, ezért muszáj egy újat venni. Az újról gyorsan lemondott, inkább a szervizelteteket nézte át. Talált is egyet, ami szép is volt, meg jó is volt, csak hogy 26.500 forintba került. Egy kicsit sikerült alkudnia, de a

rögzítőre már nem jutott pénz, így majd megpróbálja kipofozni a régit.

A tizenéves Robi és Misi sétálgatás közben vette észre a Mars téri „felhajtást”. Bejöttek körülnézni. Az utak és a műsorok annyira nem kötötték le két srácot, viszont a falmászás igen. Misi bizonyult a bátrabbnak, Robi csak a biztonságos szőnyegről bízta barátját. Akinek már sikerült kiválasztani a célországot, vett léceit, botot, annak

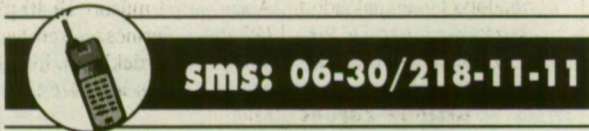
már csak a megfelelő síruha és bakancs megtalálása maradt hátra. Ebben próbált segíteni a divatbemutató. A legkisebbeknek is jutott szórakozás. Az egyik piros pulcsiba bújtatott csöppséget anyja csak hosszú rábeszélés, könyörgés után tudta elcsalni a mézeskalácsok mellől. A lányka mindenáron be akarta bizonyítani, hogy képes szépen kifesteni egy sütiangyal-kát.

K. T.

Mediterrán politika

A barcelonai folyamat és Kelet-Európa címmel kerekasztali konferenciának ad otthont november 24-én, pénteken 10-től 18 óráig a SZAB Székház (Szeged, Somogyi utca 7.). A SZAB Filozófiai és Történettudományi Szakbizottsága Egyetemes Történeti Munkabizottsága és a Szegedi Tudományegyetem Európa-tanulmányok Központjának rendezvényén J. Nagy László egyetemi tanár mellett az európai mediter-

rán politika témakörében fel szólal Agostino Spataro (Olaszország), Ricardo Martin de la Guardia (Spanyolország), valamint magyarországi szakemberek: Balogh András (ELTE), Gazdag Ferenc (Stratégiai és Védelmi Kutatóintézet), Gazdik Gyula (ELTE), N. Rózsa Erzsébet (Magyar Külügyi Intézet), Szigetvári Tamás (MTA Világgazdasági Kutató Intézet) és Szilágyi István (Veszprémi Egyetem).

Kedves Olvasóink! Szerkesztőségünk a levelek, a telefonhívások mellett ezúttal szívesen fogadja a 06-30/218-11-11-es számra az SMS-üzeneteket is! Eszrevételeiket, véleményüket köszönjük!

Az autósoknak még meg kell tanulniuk a közlekedni – véli olvasónk a 30/ 239-41-87-ről küldött üzenetében. Szerinte ugyanis csak elvétve indexelnek jobbra a sofőrök a körforgalmak kijáratánál.

A Védőnő utcai járda nem az autósoké – küldött

SMS-t a 30/ 228-00-51-ről olvasónk. Ez azonban nem zavarja az autósokat, és „simán” áthajtanak a gyalogjárón, s innen kanyarodnak ki a Temesvári körútra.

Bár a csatornázást elvégezték Dorozsmán, a Zsilib utca azóta járhatatlan – véli a 20/ 365-57-16-os számú telefon gazdája.

TEAM

IRODABERENDEZÉS

**IRODABÚTOROK, SZÉKEK
SZÉLES VÁLASZTÉKBAN,
15% KEDVEZMÉNNYEL,
RAKTÁRKÉSZLETBŐL, AZONNALI SZÁLLÍTÁSSAL!**

AKCIÓ

Szeged, Moszkvai krt. 19.
Telefon/fax: 62/44-54-64, 55-77-99, 55-77-97

Két tápai tánc

postabontás

Ezt a rovatunkat olvasóink írják. Az olvasói leveleket a szerzők mondanivalójának tiszteletben tartásával, szerkesztett formában jelentjük meg. Az itt közölt írások szerzőik magánvéleményét tükrözik.

LEVÉLCÍMÜNK: DÉLMAGYARORSZÁG SZERKESZTŐSÉGE, SZEGED, SAJTÓHÁZ, PF.: 153. 6740. TELEFON: 481-460

Lakodalmakban és bálokban idősök és fiatalok kedvelt tánca volt a csárdás. Volt abban egy lépéses, kétlépéses, lassú, friss és forgató, mártogató, lipentős (tápaias likanyflós), és ugrós. És volt még egy csárdás változatunk, amely akár lassú, akár gyorscsárdás ütemre járható volt, de finom, sarkon induló cifrákkal és egy közbeeső dobantással színezték. Ez volt a darudöbögős. Táncirodalmilag a magyar dobantós táncok családjába tartozik. A párok egymással szemben mindkét kezük fogásával járták, főként lakodalmakban. Bálokban csak kevesen.

De honnan ez a név: darudöbögős?

Lakatos Károly folkloristától, rajta keresztül Bálint Sándortól tudjuk, hogy a tápaivá lett dobantós a darvak nász-táncának csodaszép utánzása. Hogy ez az állítás megállja a maga helyét, megtapasztalhatjuk mindaz, aki már látott darut udvarolni párjának, ráadásul a belőle „készült” tápai darudöbögősnek is gyakorló birománya: tudja járni.

Lakatos Károly után több néprajzos, köztük nem egy néptáncutató is felfedezte ezt a valóban sajátos tápai táncle-

pést, mint Muharai Elemér, Molnár István, Martin György, Felföldi László, Nagy Albert és napjainkban már szinte minden jelentős magyar folklóregyüttes, akik a jó hangulata miatt feltétlenül beépítik repertoárjukba. Tápén az 1934-ben megalakult Gyöngyös Bokréta viszi a színpadra, amely táncdal a budapesti Szent István-napi nagy pesti vidék folklórtalálkozókon is remekelt.

Attól fogva a tápai hagyományápolók folyamatosan tánc-cólják műsoraikban, hiszen igazán tápai bájjal mégiscsak ők tudják járni a tápai darudöbögőt.

A Gyöngyös Bokréta-korszak végén a Kalot-legények és a Kalász-lányok „vitték tovább” a darudöbögőt, meg a többi, mély gyökerekkel tápai ősből táplált táncokat, amelyeket megcsodált a bokrétaok atyjaként emlegetett Paulini Béla, Bátky Zsigmond, Visky Károly, Pesovár Ernő és Volly István is.

Hírességét és élménydúságát igazolja, hogy az 1934-ben útjára indított darudöbögős ma is „főszáma” a tápai hagyományörző együttesnek és várjuk, mikor jön el az idő, amikor

a nagy múltú folklóregyüttes – felidézve a nagy elődök nemes emlékeit – ismét hallgathat a tápai Gyöngyös Bokréta névre.

Másik táncunk az olajos. Elterjedése Ács György (a tápaiak nyelvén Babám Gyurka) nevéhez kapcsolódik.

Ács György tiszai faúszató, majd tutajpásztor volt, aki az 1930-as években gyakran dalolt és táncolt azokkal a román tutajosokkal, akik a Tiszán, vagy a Maroson a román-magyar határáig leeresztették a farönkökből összeszerkesztett tutajokat. Ilyen közös mulatozásra leste le az oláhok lábáról Ács György a különleges, felszökellő és cifrán dobantós lépést, de hamar rájött, hogy földijeink már rég járják ezt, vagy hozzá nagyon is hasonlót a lakodalmakban, csak hát itten marsolós volt a neve.

Kezdt Gyurka bácsi az olajossal, amelyben szabadon improvizálhatott az „Az olajok, az olajok facipőben járnak” 5-6. versszakának dallamára is. Közben éppúgy kurjantgatott – hopp, hej, hopp! – mint azok a faeresztő oláhok, akiktől a táncot megtanulta.

És éppúgy verte a csizmaszár külsejét, belsejét, mint azok, s a szülő végén comb, felső, majd alsó lábszár csapkodással egészen a földig ereszkedett, ahonnan hirtelen a magasba szökken, s kiáltott: „Hopp!” Most a Tőpe banda (a tápai parasztszék) lassú csárdásra váltott, amire Gyurka bácsi felé apró csárdás léptekkel közelített felesége, Gulyás Mária néni. A lassút frissessé folytatták addig, amíg „Gyurka bátyád szusszal bírta”.

Ács Györgyék, az első között, 1954-ben megkapták a Népművészet Mestere címet, s tették örökre tápaivá az olajost.

Ifj. Lele József

hatszög

Rózsa Gábor

Szentesi színeképek

Engem a felhők fölé még a szegedi reptéren Molnár Béla és Vinczi Károly pilóták emeltek először – úgy a hetvenes években. Akkoriban jól ment az olajnak, így támogatta az MHSZ repülőklubot. Hetente felvittek ún. „légi munkavédelmi őrzőre”, mert tudtam, hogy merre van észak. Azután aláírtam valami papírnak tiszter annyi üzemórát Fényképeztem is magasból a távvezeték és a tankállomások fölött. Rendőrök hívták elő a telercseket, nehogy filmre vegyem a szovjet lakanyát! Bemószeroltam a csőtolvajokat, a táblataposókat, meg szegény nyomvonaljárőröket, akik inkább a kerülő úton közlekedtek biciklivel, mint ahogy a csövek és műtárgyak fölött a rögökön gyalog kellett volna. Ezekért a szocialista-kori bűneimért már évek óta vezeklek a szentesi múzeumban.

Mert amikor még Ottó Bácsival, PZL-gépünk fedélzetén a pusztaföldvári Nagytatársánc és a székkutasi Sósalmi sáncok felől röptünk bele a szentesi légtérbe – követően a Pusztaföldvár-városföldi gázgerincvezeték – inkább tenger fölött éreztük magunkat. Szinte megszakítás nélkül láttuk magunk alatt gépünk tükröképét. Akkor még nem volt aszály. A régész professzor módosította is a „nagy füves sztyep”-ről kialakított véleményét az Alföldünket illetően. Hanem amikor a régi reptér fölött nagy kört tettünk – az egykori pilóták emlékére –, és északnak kisodródva a Várhát fölé értünk, valami fémesen színes villódzásba kezdett az egész légtér.

Láthattuk odafönt, amit Koszta ott lent sose, a Tisza-Körös-Kurca szélesen pangó vizeinek totális reflexióját. Késő délután volt, odalent megnyúltak az árnyékok, itt fönt pedig szinte zsongott, muzsikált a légtér a nyugaton leköszönő Nap vörösbe hajló fehér fényében. Koszta ezt sose látta, de odalent megérezte. A fényinterferenciát a fellegek tükrözték számára. Ugyanazok a színorgiák, ugyanolyan valók a szárnyak felett, az egek alatt, mint odalent a Koszta József Múzeum festészeti tárlatában! – Fizikális okoskodás! – vetnék el az elméletemet, ezért megtoldom annyival, hogy én hallom is a színek orgiáját, nem csak látom. Itt Szentesen vannak még ennél furcsább dolgok is, és voltak itt nálam nagyobb Hány Jánosok. – Az angyalát! Most tüsszentett a diák!

(Szerzőnk mérnök-muzeológus Szentesen)

miről írt a DM?

75 éve

A fogadalmi templomról

A fogadalmi templom kérdéskörrel kapcsolatosan a tanács foglalkozott azzal is, hogy a jövő évben mennyit költhet a város a fogadalmi templom tovább építésére. A mérnöki hivatal és a számvevőség meghallgatása után a tanács megállapította, hogy a jövő költségvetési évben erre a célra mindössze három és félmilliárd koronája van a városnak, tehát lényegesen redukálnia kell a

programot. Úgy akarják a templomot építeni, hogy a város más közszükségletei miatta ne szenvedjenek, és így a templom építéséhez ne tapadjon semmiféle szemrehányás. Az első kelet és a számvevőség meghallgatása után a tanács megállapította, hogy a jövő költségvetési évben erre a célra mindössze három és félmilliárd koronája van a városnak, tehát lényegesen redukálnia kell a

50 éve

Csillagvizsgáló létesül Szegeden

A Magyar Természet-tudományos Társulat szegedi csoportja a közeljövőben megfontosságú létesítménnyel gazdagodik. Előreláthatóan már december hónapban megnyitja a Társulat a most szerelés alatt álló csillagvizsgálóját. Óragépes, mintegy 25-30 centiméter átmérőjű tükrös távcsővel működik majd a csillag-

vizsgáló, amelynek az a célja, hogy a dolgozók legszélesebb rétegeit megismertesse a csillagok világával. A távcsőhöz szükséges közel ötezer forint értékű tükrök már meg is érkeztek Szegedre, úgy szintén az öntöttvas alapot. Az óraművet még most készítik Budapesten, a Rákosi Mátyás műveknél. (1950)

25 éve

Könyvtárak, olvasóvá nevelés

Azóta, hogy az olvasó népiért mozgalom országos akcióját 1969-ben Mezőszentgyörgyön meghirdették, statisztikai adatok bizonyítják, sikerült kedvet ébreszteni az olvasáshoz. Mind többen iratkoztak be a könyvtárakba, az adatok azt is elárulják, hogy ugyan-

csak megnőtt azoknak a fizikai dolgozóknak a száma, akik már életük fontos részének tekintik az olvasást. A jövőben az ifjúság megnyerése lesz az olvasó népiért mozgalom feladata, anélkül, hogy háttérbe kerülne a munkásért akció. (1975)